

ПРИЛОГ

0902-32911
08.03.18

Арх. знак	
Рок на издавање	20 год

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ВЛИЈАНИЕТО НА ЖИВОТНА СРЕДИНА
И ПОСТОЈАНО ИМАЌИРАЊЕ
С.К.О.Б.Д.

08.03.2018

08 1590/27

Барање за добивање на средства од

Програмата за инвестирање во животната средина за 2018 година

1. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ПРОЕКТОТ

Наслов на проектот: ЗАШТИТА НА ЖИВОТНА СРЕДИНА (ПОЧВА)	Доставен на: 08/03/2018	
Проектна област: Поттикнување на образовни, истражувачки и развојни студии, програми, проекти и други слични активности за заштита и унапредување на животната средина и природата во износ од 6.000.000,00 денари	Времетраење на проектот: 3 месеци Почеток на проектот: Април Краен рок: Јуни	
Потребна сума со ДДВ: 400.000,00 МКД		
1.1 Вид на проект		
	Обележете	Обележете
Изработка на Физибилити студија		Спроведување на научно истражувачки активности X
Изработка на Идеен проект		Спроведување на образовни активности X
Изработка на Главен проект		Спроведување на активности во областа природа и биодиверзитет
Припрема на документи за оценка на влијанието врз животната средина		Изработка на студија или друг тип на документ
Реализација на инвестиционен проект - набавка на опрема или материјали		Обука и кампање за подигање на јавната свест X
Реализација на инвестиционен проект - градежни работи		Поттикнување на воннастари активности
Друго (наведи)		Друго (наведи)

2. ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА БАРАТЕЛОТ

Име на барателот	УНИВЕРЗИТЕТ "МАЈКА ТЕРЕЗА" во Скопје
Адреса на барателот	12 Ударна Бригада 2а/7-ми спрат, 1000 Скопје
Одговорно лице за проектот	Даниела Димовска
Функција на одговорно лице во проектот	Доцент
Телефон/факс	+389 71 682919
E-mail	daniela.dimovska@unt.edu.mk, ddimovska1@gmail.com
Даночен број на барателот	
Број на сметка на барателот	100000000063095smetka na buxetski korisnik 160016267778815
Име на банка	NBRM

3. ПОДАТОЦИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈАТА НА ПРОЕКТОТ

Учесници во проектот и целни групи	
Организација одговорна за имплементација на проектот	УНИВЕРЗИТЕТ "МАЈКА ТЕРЕЗА" во Скопје
Останати учесници во проектот (заинтересирани страни)	Студенти од 18 до 25 години, кои ќе составуваат анкети, организираат советување и информирање на граѓаните од сите возрастни групи
Договори за соработка/ партнерство	/
Целни групи опфатени со проектот	Ученици во основно, средно и универзитетско образование и наставен кадар, како и граѓани од единиците на локална самоуправа
Мислење на заинтересираните учесници	

4. ПРЕДЛОГ ПРОЕКТ

Вовед

Состојба на животната средина / осетливост:

Зачувувањето на животната средина треба да биде еден од главните приоритети на целокупното општество. Здравите навики и грижата за растителниот и животинскиот свет околу нас треба да биде навика и култура на живеење на секој поединец. Навиките се формираат од мали нозе, па затоа нашите активности започнуваат од најмалите па се до сите двигатели во општеството со цел постигнување на здрава и квалитетна животна средина. Рационалното искористување на природните ресурси овозможува нивно подолготрајно користење, па отаму и потребата да се утврди сегашната состојба на ресурсите и да се конкретизираат мерки со кои ќе се забави нивната деградација. Со цел да се утврди сегашната состојба на почвата и присуството на органска материја, како и макроелементи, значајни за животот на растенијата и човекот предвидено е да се земат 100 почвени проби кои ќе бидат земени од населените места во општината Липково, и на база на добиените резултати ќе се дадат насоки за збогатување на почвите со органска материја и подобрување на нејзиниот квалитет. Анализите ќе бидат направени во акредитирана лабораторија за почви.

Индустриско-технолошкиот развој, брзиот развој во земјоделството и нерационалното користење на земјоделските површини, се причина за високиот степен на загаденост на воздухот, почвата и водата во средината во која живееме. Имајќи ги во предвид податоците кои покажуваат дека концентрациите на штетни материји во воздухот, водата и почвата се над дозволените мерни граници, поттикнати сме за овој голем проблем да го алармираме кај децата, адолесцентите, студентите и сите граѓани да бидат еколошки активни и со јакнење на пошироката јавна свест да поставиме основа за иден позитивен развој на младите генерации.

Сегашна состојба / пракса:

Проектот Заштита на животна средина (почва) е за подигнување на свеста кај младите за значењето на природата, одржување на здрава и чиста животна средина. Со едукација и обука низ тематските работилници ќе се промовира здравиот активизам и будење на свеста за значењето на природата. Нејзините придобивки се значајни за здрав и среќен живот. Преку штампање на флаери граѓаните ќе се информираат за причините на загаденоста на почвата и потпочвените води. Целите на проектот ќе се остваруваат преку организирање на едукативни часови за вредноста на животната средина во основни и средни училишта со експерти од оваа дејност. Организирање на јавна дебата со експерти и од овие дејности и со граѓаните кои се опфатени од штетите. Ќе се направат и анализи на почвата за присуство на органска материја и макроелементи и ќе се даде мислење во зависност од културата која се одгледува. Ќе се изготвуваат и анкети за анализа на мислењето и мерките кои треба да се превземат.

Оправданост на проектот

Клучни проблеми	Основни причинители	Основни очекувани ефекти
Загадување на почвата	Интензивно користење на почвите	Правилно искористување на почвените ресурси
Загаденени потпочвени води	Користење на вештачки ѓубрива и пестициди	Минимализирање на употребата на хемиски средства
Неправилна обработка на почвите	Предизвикување на деградација на почви	Превземање мерки за правилно обработка и искористување на почвата

Значење на проблемот на животната средината (само за инвестиционен проект)

Област (регион) / население на кое влијае загадувањето	Општина Липково
Вид / опасност од загадувањето	Загадување на почвата и потпочвените води, чии опасности потоа ја контаминираат храната, а тоа предизвикува последици врз здравјето на човекот и идните генерации.

4.1 Опис на проектот

Проектни цели	Специфични проектни цели
Подигнување на еколошката свест кај децата	Едукација и обука за подигнување на еколошката свест
Афирмирање на еколошкиот активизам	Утврдување на сегашната состојба со природните ресурси анкетирање на целните групи.
Промовирање на природните ресурси	Утврдување на натамошните насоки на делување на младината
Активности за спроведување на проектот	Резултати од спроведување на проектот
1. Тематски работилници	Младите ќе бидат едуцирани за значењето на природата
2. Промовирање на природата	Креирање на позитивни и здрави навики, редовна посета во природа

3. Анкетирање на граѓани за моменталната состојба во природата	Утврдување на моменталната состојба и превземање на мерки за подобрување на условите во животната средина
4. Земање на почвени проби и анализа во акредитирани лаборатории	Утврдување на органска материја и N, P и K во почвата
5. Организирање на едукативни часови со експерти од оваа дејност.	Подигнување на свеста на граѓаните
6. Штампање на флаери	Информирње на граѓаните за штетите од загадување на почвата и потпочвени води
Законски и сопственички прашања (само за инвестиционен проект)	
Сопственост на земјиште	
Одобренија/Дозволи	
Друга документација согласно закон	

5. ВРЕМЕНСКИ РАСПОРЕД ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА АКТИВНОСТИТЕ		
Реден број	Активност	Број на месеци
1	Припрема за активностите: Организирање на едукативни часови за вредноста на животната средина во основни и средни училишта со експерти од оваа дејност <ul style="list-style-type: none"> - Избор и координирање на ученици, студенти - Подготовка на 3 тематски работилници и завршен настан - Подготовка на брошура - Припрема на пакет материјали за учесниците - Организирање на превоз - Организирање на храна 	1
2	Организирање на тематски работилници <ul style="list-style-type: none"> - Локација Општина Липково - Организирање на јавна дебата со експерти од оваа дејност и со граѓаните кои се опфатени од штетите на загадениот воздух, почва и вода - Земање на почвени проби од луѓе кои се занимаваат со земјоделие и нивно анализирање во акредитирана лабораторија за почва - Организирање на храна - Организирање на превоз - Координирање на активистите 	1
3	Организирање на финален настан <ul style="list-style-type: none"> - Локација Општина Липково - Дискусија со граѓаните и со експерти од оваа дејност како да стигнеме до подобрување на загадениот воздух, почва и вода - Дискусија за добиените резултати за квалитетот на почвите и мерки кои треба да се превземат за нивно подобрување - Штампање на флаери за да се информираат граѓаните - Организирање на храна - Организирање на превоз - Координирање на ученици 	1

6. ПРЕГЛЕД НА БУЏЕТОТ ПОТРЕБЕН ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОЕКТОТ (да се пополни табелата само за оние трошоци кои ќе се спроведуваат во рамки на проектот)				
Буџетска линија	Ед. мерка	Единечна цена	Вкупен број	Вкупно
1. Трошоци за ангажирани лица				
1.1 Координатор на проектот - Даниела Димовска	3	30.000,00	90.000,00	90.000,00
1.2. Асистент кординатор – Нора Лимани	3	30.000,00	90.000,00	90.000,00
1.2 Консултант/експерт 1- Азис Положани	3	30.000,00	90.000,00	90.000,00
1.3 консултант/експерт 2 – Сани Демири	3	30.000,00	90.000,00	90.000,00
1.4 консултант/експерт 3 – Миле Маркоски	3	15.000,00	45.000,00	45.000,00
1.5. Асистент на проект /секторски	3	15.000,00	45.000,00	45.000,00
1.6. Асистент на проектот/секторски	3	15.000,00	45.000,00	45.000,00

Вкупно 1:				495.000,00
2. Услуги за изработка на документација (само за инвестиционен проект)				
2.1 Ангажирање на правно лице - Контабилист	3	2.000,00	6.000,00	6.000,00
2.2 Педолошки анализи на почвени проби	100	1.416,00	70.800,00	141.600,00
Вкупно 2:				147.600,00
3. Градежни работи (само за инвестиционен проект)				
3.1 Ангажирање на правно лице-Преведување	3	5.000,00	15.000,00	15.000,00
3.2 Ревизија на проектот	1	6.000,00	6.000,00	6.000,00
3.3 Лектура	1	3.000,00	3.000,00	3.000,00
Вкупно 3:				24.000,00
4. Набавки (само за инвестиционен проект)				
4.1 Ангажирање на правно лице				
4.2 Печатење на флаери	3	10.000,00	30.000,00	30.000,00
4.3 Транспорт до Општина Липково	6	4.500,00	27.000,00	27.000,00
4.4 Пакет: рекламен материјал	40	2.000,00	80.000,00	80.000,00
4.5 Храна за работилници	50	300,00	15.000,00	15.000,00
Вкупно 4:				152.000,00
5. Јавни настани				
5.1 Одржување на социјалните мрежи/телефони	1	10.000,00	10.000,00	10.000,00
5.2 Јавен настан 2				
Вкупно 5:				10.000,00
6. Останати грошоци (наведете кои)				
6.1 Непредвидени	3	2.000,00	6.000,00	6.000,00
Вкупно 6:				6.000,00
Вкупно грошоци Σ (вкупно 1 до 6):				
Се вкупно				834.600,00

7. ИЗЈАВА

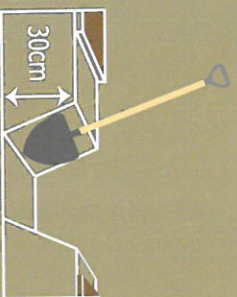
Јас, овластено лице на **УНИВЕРЗИТЕТ "МАЈКА ТЕРЕЗА" во Скопје**, Азис Положани потврдувам дека за програмата/проектот/активноста **Заштита на животна средина (почва)** не е поднесено или одобрено друго барање за доделување на средства до друг орган на државна управа или друг извор на финансирање.

 (Потпис и печат на овластено лице)

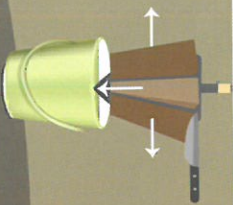
MARRJA E MOSTRAVE MESATARE TË DHEUT
NGA SIPËRFAQE TË DESTINUARA PËR KULTURA
BUJËSORE DHE KOPSHITARE

LOPATË, THIKË, KOVË,
QESE PLASTIKE

NË THELLESI PREJ 30 CM
BËHET VRIMË ME LOPATË DHE
RRAFSHOHET ANA BALLORE

ME THIKË MËNJANOHEN
PIESET ANËSORE, KURSE
PIESA E MËSMË VENDOS
ET NË KOVË

DHEU MIRË PËZHJET NË
KOVË DHE SITEN BUCAT

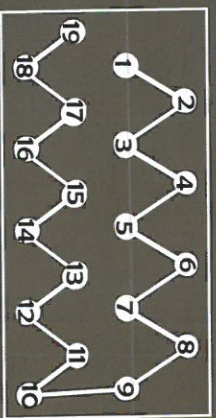

1 - 1,5 kg

1 DERI NË 1,5 KG DHE,
VENDOSEN NË QESE TË
PASTER

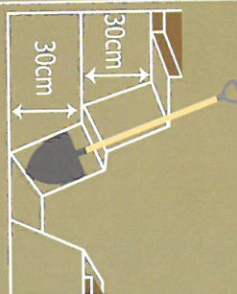
SHKRUIHET TË DHËNAT E
NEVOJSHME, VENDOSEN NË
QESE DHE QESJA LIDHET

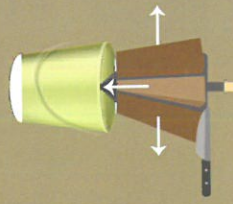
MARRJA E MOSTRAVE MESATARE TË DHEUT
NGA SIPËRFAQE TË DESTINUARA PËR LOZE
SHUMËVJEÇARE DHE KULTURA TË PEMËVE

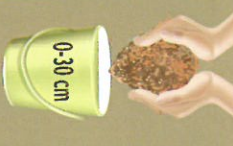
LOPATË, THIKË, 2 KOVA,
2 QESE PLASTIKE

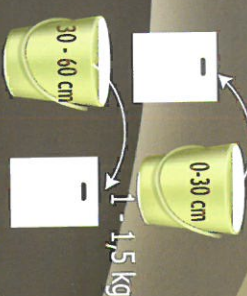
NË THELLESI PREJ 60 CM
BËHET VRIMË ME LOPATË DHE
RRAFSHOHET ANA BALLORE

ME THIKË LARGOHEN PIESET
ANËSORE, KURSE PIESA E
MËSMË VENDOSET NË KOVË

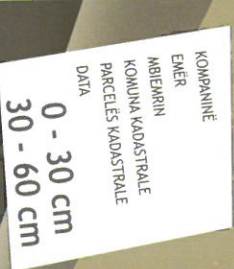

DHEU MIRË PËZHJET NË
KOVË DHE SITEN BUCAT

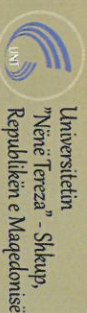
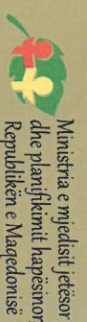
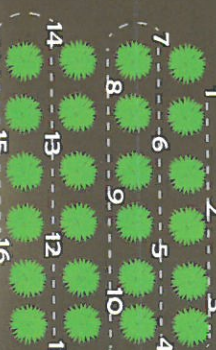

1 - 1,5 kg

1 - 1,5 KG DHE, VENDOSEN NË
2 QESE TË PASTRA PLASTIKE
PËR 0-30CM DHE PËR 30-60 CM

SHKRUIHET TË DHËNAT E
NEVOJSHME, VENDOSEN NË
QESE DHE QESJA LIDHET

UDHËZUES për analiza të dheut

Projekt: MBROJTJA E AMBIENTIT JETËSOR (DHEU)

Si një sistem kompleks-gjysmëdispersues, i ndërthur nga faza e ngurtë, e lëngtë, e gaztë dhe e gjallë, toka dheu e ka funksionin më të rëndësishëm për njëzërinun që është prodhimi i ushqimit.

Koordinator Dr. Daniela Dimrovska,
Fakulteti i Shkencave Teknologjike në Universitetin "Nënë Tereza" - Shkup
Asistent coordinator Mr. Nora Limani,
Fakulteti i Shkencave Teknologjike në Universitetin "Nënë Tereza" - Shkup

Konsultues/ Ekspertë :
Dr. Sani Demir, Fakulteti i Shkencave Teknologjike në
Universitetin "Nënë Tereza" - Shkup

Dr. Aziz Pollozhani, Fakulteti i Shkencave Teknologjike në
Universitetin "Nënë Tereza" - Shkup

Dr. Tatjana Mitkova, Fakulteti i Shkencave të Bujqësisë dhe Ushqimit
në Universitetin "Shën Kirili dhe Metodi" - Shkup

Dr. Mite Markoski, Fakulteti i Shkencave të Bujqësisë dhe Ushqimit
në Universitetin "Shën Kirili dhe Metodi" - Shkup

* Ide, Dizajni, Ilustrime Mr. Igor Iljoski

ÇFARË PARAQET MOSTRA
MESATARE E DHEUT?

MOSTRA MESATARE E DHEUT ËSHTË MARRJA
DHE PËRZIERJA E 20 DERI 25 MOSTRA TË
VEÇANTA TË DHEUT.

NJË MOSTËR MESATARE ËSHTË E MJAFTUESHME
PËR NJË SIPËRFAQE PREJ 1 DERI NË 2 HEKTARË,
NË SIPËRFAQE HOMOGENE.

PËR SIPËRFAQE MË TË MËDHA HOMOGENE
MERRET NGA NJË MOSTËR MESATARE NË
ÇDO 3 DERI 5 HEKTARË.

PËR PARCELAT MË TË MËDHA SE 5 HEKTARË
MERREN MOSTRA TË DHEUT NGA MË
SHUMË PIESË.

PARA MBJELLJES MEREN MOSTRA MESATARE
NGA SIPËRFAQE ME KULTURA BUJQËSORE
DHE KOPSHTARE

PARA VJELJES SË KULTURËS OSE PAS VJELJES,
MERREN MOSTRA TË DHEUT NGA SIPËRFAQE
QË JANË TË DESTINUARA PËR KULTURA TË
PEMËVE DHE LOZE SHUMËVJECARE.

ÇKA ËSHTË E NEVOJSHME PËR MARRJEN
E MOSTRAVE MESATARE TË DHEUT?

PAJISJET E NEVOJSHME:
LOPATË,
THIKË,
KOVË,
QESE PLASTIKE

NË ÇFARË THELLËSIE MERRET MOSTRA
MESATARE E DHEUT?

PËR KULTURAT BUJQËSORE DHE KOPSHTARE
ME LOPATË MERREN SHEMBUJ (MOSTRA)
NË THELLËSI PREJ 0 DERI 30 CENTIMETËR

PËR LOZE SHUMËVJECARE DHE KULTURA
TË PEMËVE MERREN SHEMBUJ (MOSTRA)
NË THELLËSI PREJ 0 -30 DERI
30 - 60 CENTIMETËR

NË ÇKA DUHET PASUR KUJDES!
TË EVITOHET MARRJA E MOSTRAVE NGA
PJESËT E PARCELAVE QË JANË AFËR:
RRUGËVE , KANALEVE, NDËRTESAVE,
DRUNJVE, SI DHE ATY KU NJERIU KA
NDIKIM TË PAKONTROLLUAR.

SI FITOHET NJË MOSTËR?

MOSTRAT QË MERREN VENDOSEN NË KOVA,
PËRZIHEN, LARGOHEN BUCAT, GURËT DHE
MBETJET BIMORE DHE BËHET ANALIZA ME
MASË PREJ 0.5 KILOGRAM

MOSTRA E DHEUT VENDOSET NË NJË
KUTI/QESE PLASTIKE NË TË CILËN NGJITET
ETIKETA ME TË DHËNAT E NEVOJSHME